

Štátny pedagogický ústav, Pluhová 8, 830 00 Bratislava

**CIEĽOVÉ POŽIADAVKY NA VEDOMOSTI A ZRUČNOSTI
MATURANTOV Z TALIANskeHO JAZYKA
ÚROVEŇ B2**

BRATISLAVA 2008

ÚVOD

Vstup Slovenska do Európskej únie prináša so sebou hlavne pre mladých ľudí široké možnosti uplatnenia sa na trhu práce, či štúdia na európskych školách a univerzitách.

Nový model maturitnej skúšky umožní žiakom získať také jazykové vedomosti a zručnosti, aby úspešne obstáli počas štúdia v zahraničí a mohli sa presadiť aj v zamestnaní.

V európskom roku jazykov 2001 sa štáty strednej a východnej Európy dohodli na spoločných postupoch pri vyučovaní cudzích jazykov a na základe dokumentov prijatých Radou Európy prijali jednotnú koncepciu maturitnej skúšky.

Cieľom reformy maturitnej skúšky je zosúladienie požiadaviek na jazykové vedomosti a zručnosti žiakov, zjednotenie kritérií hodnotenia kompetencie žiakov a umožnenie získavania certifikátov zodpovedajúcich medzinárodným úrovniam.

Cieľové požiadavky sú zostavené v súlade s platnými pedagogickými dokumentmi pre vzdelávanie na stredných školách v Slovenskej republike a na základe obsahu aktuálnych zahraničných materiálov.

Cieľové požiadavky pre úroveň B2 preukazujú nasledovné zručnosti:

Žiak

1. Rozumie zložitejším autentickým písaným textom a ústnym prejavom rôzneho tematického zamerania vrátane odbornej tematiky.
2. Dokáže plynulo diskutovať na rôzne témy nielen z oblasti každodenného života, aj na odbornú problematiku.
3. Bez problémov zvláda reálne situácie v talianskom jazyku vrátane správnej interpretácie kultúrnych nuansí.
4. Vie reprodukovať náročnejšie texty a prejavy.
5. Dokáže samostatne sformulovať dlhší prejav, dokáže argumentovať a vyjadriť svoj vlastný názor.

TEMATICKÉ OKRUHY

Cieľové požiadavky z talianskeho jazyka pre úroveň B2 obsahujú 25 tematických okruhov.

V rámci týchto okruhov majú žiaci rozvíjať svoje kompetencie, komunikačné zručnosti, budovať slovnú zásobu a zdokonaľovať jazykové vedomosti tak, ako je vymedzené v ďalších častiach predložených cieľových požiadaviek.

Uvedené tematické okruhy sú záväzné. Slúžia ako podklad pre tvorbu testov a zadaní pre externú a internú maturitnú skúšku.

Podrobný obsah každého tematického kruhu nie je vymedzený taxatívne, ponecháva sa tu istý priestor pre učiteľov a predmetové komisie, aby dotvorili a rozšírili náplň jednotlivých tematických okruhov s ohľadom na záujmy a zameranie žiakov.

1. RODINA

- a) osobné údaje
- b) členovia rodiny
- c) bežné a výnimočné dni
- d) rodinné vzťahy
- e) rodina v minulosti, dnes a v budúcnosti

2. KULTÚRA A UMENIE

- a) druhy umenia
- b) umenie, ktoré ma zaujíma
- c) môj zážitok z kultúrneho podujatia
- d) kniha – priateľ človeka

- e) vplyv umenia na rozvoj osobnosti

3. ŠPORT

- a) druhy športu
- b) šport, ktorý ma zaujíma
- c) význam športu pre rozvoj osobnosti
- d) nové trendy v športe a extrémne športy
- e) reklama, peniaze a doping v športe

4. BÝVANIE

- a) môj domov
- b) bývanie v meste a na vidieku
- c) bývanie podľa mojich predstáv
- d) domov a jeho význam v živote človeka
- e) problémy s bývaním

5. OBCHOD A SLUŽBY

- a) nákupné zariadenia
- b) služby
- c) druhy a spôsoby nákupu a platenia
- d) reklama a vplyv reklamy na zákazníkov
- e) konzumná spoločnosť

6. STAROSTLIVOSŤ O ZDRAVIE

- a) ľudské telo
- b) choroby, úrazy, návšteva u lekára
- c) zdravý spôsob života
- d) zdravotnícka starostlivosť, poistenie
- e) klasická a alternatívna medicína

7. CESTOVANIE

- a) dopravné prostriedky
- b) dôvody a význam cestovania
- c) príprava na cestu
- d) cestovný ruch a jeho dôsledky
- e) cestovanie v minulosti, dnes a v budúcnosti

8. VZDELANIE

- a) moja škola a škola mojich snov
- b) školský systém
- c) vzťah žiak - žiak, žiak - učiteľ
- d) škola v minulosti, dnes a v budúcnosti
- e) spôsoby učenia sa

9. ZAMESTNANIE

- a) typy povolání
- b) voľba povolania a jej motivácia
- c) žiadosť o zamestnanie, profesijný životopis, prijímací pohovor
- d) trh práce, nezamestnanosť, sociálne zabezpečenie

- e) kariéra a rodinný život

10. VZŤAHY MEDZI ĽUĎMI

- a) medziľudské vzťahy
- b) priateľstvo a láska
- c) životné hodnoty a postoje
- d) spoločenské kontakty a stretnutia
- e) spoločenské problémy, konflikty a ich riešenia

11. ČLOVEK A PRÍRODA

- a) ja, moja rodina a životné prostredia
- b) príroda okolo nás
- c) pôsobenie človeka na životné prostredie
- d) vplyv životného prostredia na človeka
- e) budúcnosť života na Zemi

12. VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

- a) život kedysi a dnes
- b) vplyv rozvoja techniky na život človeka
- c) vynálezy, bez ktorých sa neviem zaobísť
- d) veda a technika v službách človeka
- e) človek a veda a technika v budúcnosti

13. ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

- a) postavenie človeka v rôznych etapách života (detstvo, adolescencia, dospelosť, staroba)
- b) práva a povinnosti človeka
- c) zásady slušného správania
- d) normy a ich porušovanie
- e) jednotlivec a komunita

14. KOMUNIKÁCIA A JEJ FORMY

- a) verbálna a neverbálna komunikácia
- b) komunikácia v rôznych situáciách
- c) moderné formy komunikácie
- d) jazyk ako dorozumievací prostriedok
- e) efektívna komunikácia

15. MASMÉDIÁ

- a) typy a úlohy masovokomunikačných prostriedkov
- b) tlač
- c) rozhlas a televízia
- d) vplyv masmédií na život jednotlivca, rodiny i spoločnosti
- e) internet a jeho vplyv na človeka

16. MLÁDEŽ A JEJ SVET

- a) charakteristika mladých ľudí
- b) postavenie mladých v spoločnosti
- c) vzťahy medzi rovesníkmi a generačné vzťahy
- d) nezdravé javy v živote mladých

- e) predstavy mladých o budúcnosti

17. STRAVOVANIE

- a) jedlá a nápoje, stravovacie návyky
- b) stravovacie možnosti a zariadenia
- c) národné kuchyne, zvyky a špeciality
- d) kultúra stolovania
- e) diéty, zdravá výživa, poruchy stravovania

18. ZÁĽUBY, VOĽNÝ ČAS A ŽIVOTNÝ ŠTÝL

- a) možnosti trávenia voľného času
- b) organizovaný voľný čas
- c) individuálne záľuby
- d) trávenie voľného času rôznych vekových kategórií
- e) vplyv zmien spoločnosti na trávenie voľného času

19. MULTIKULTÚRNA SPOLOČNOSŤ

- a) sviatky, zvyky, tradície
- b) sviatky a zvyky v našej rodine
- c) spolunažívanie ľudí rôznych národností v jednej krajine
- d) zblížovanie kultúr
- e) rešpektovanie kultúrnych hodnôt iných národov

20. MESTÁ A MIESTA

- a) dôležité miesta v mojom živote
- b) turisticky zaujímavé mestá a miesta
- c) miesto alebo mesto mojich snov
- d) rodné mesto a región
- e) vidiek a mesto v minulosti, dnes a v budúcnosti

21. OBLIEKANIE A MÓDA

- a) výber oblečenia
- b) odev a doplnky na rôzne príležitosti
- c) vplyv počasia a podnebia na odievanie
- d) móдне trendy, značkový tovar
- e) posudzovanie ľudí podľa oblečenia

22. POČASIE, FAUNA, FLÓRA

- a) počasie a ročné obdobia
- b) zvieratá, rastliny, klimatické podmienky
- c) vplyv počasia na náladu a správanie človeka
- d) vplyv počasia a klímy na životný štýl
- e) postoj človeka k prírodným katastrofám

23. VZORY A IDEÁLY

- a) pozitívne a negatívne charakterové vlastnosti
- b) človek, ktorého si vážim
- c) čo si na sebe vážim
- d) reálni a literárni hrdinovia

- e) konanie človeka v hraničnej situácii

24. KRAJINA, KTOREJ JAZYK SA UČÍM

- a) krajina a obyvatelia
- b) miesta, ktoré by som rád navštívil
- c) zvyky a tradície
- d) stereotypy a predsudky
- e) spolupráca a zblížovanie sa, zjednotená Európa

25. SLOVENSKO – MOJA VLASTĽ

- a) krajina a obyvatelia
- b) miesta, ktoré by som odporučil cudzincom
- c) zvyky a tradície
- d) stereotypy a predsudky
- e) miesto Slovenska v zjednotenej Európe

CIEĽOVÉ KOMPETENCIE

Cieľové kompetencie sú všeobecne formulované požiadavky na vedomosti a zručnosti, ktoré musí nadobudnúť žiak pre úspešné ukončenie štúdia maturitnou skúškou.

KOMUNIKAČNÉ KOMPETENCIE

Komunikačné kompetencie zahŕňajú všeobecne formulované požiadavky na jazykové vedomosti a zručnosti žiaka, ktoré má počas štúdia cudzieho jazyka na strednej škole nadobudnúť, aby bol schopný komunikovať na istej úrovni v danom jazyku – t.j. talianskom jazyku.

Žiak má:

- nadobudnúť jazykové zručnosti /počúvanie s porozumením, ústny prejav, písomný prejav, čítanie s porozumením/ a získať schopnosť využiť ich v praktickej komunikácii.
- osvojiť si zvukovú a grafickú podobu jazyka
- osvojiť si slovnú zásobu v rozsahu predpísaných tematických okruhov a komunikačných situácií
- zvládnuť základné morfológické a syntaktické javy cudzieho jazyka

- osvojiť si základy slovotvorby a funkcie gramatických javov
- naučiť sa správne reagovať v rôznych spoločenských situáciách a rešpektovať konvencie slušnosti
- osvojiť si správnu interpretáciu kultúrnych nuansí
- získať poznatky z reálií Talianska a taliansky hovoriacich oblastí /Švajčiarsko - Ticino/

Žiak je schopný plynulej a spontánnej komunikácie na veľmi dobrej jazykovej úrovni, a to nielen v rámci bežných tém každodennej konverzácie, ale aj náročnejších tematických okruhov. Nerobí mu problém aktívne sa zúčastňovať diskusií na široký okruh tém. Má osvojenú schopnosť argumentovať, prezentovať a vymieňať názory.

Žiak :

- disponuje slovnou zásobou v širokom rozsahu v rámci náročnejších tém, vrátane oblasti svojej budúcej profesie,
- má veľmi dobré znalosti z morfológie a syntaxe,
- ovláda na veľmi dobrej úrovni pravidlá výslovnosti a pravopisu a vie ich používať,

- v rôznych komunikačných situáciách dokáže plynulo diskutovať, pričom využíva nielen verbálne ale aj neverbálne výrazové prostriedky používané v danej krajine /reč tela, neslovná komunikácia priestorom, časom, atď./,
- dobre ovláda spoločenské konvencie a zásady spoločenského protokolu platné v krajine, ktorej jazyk študuje;
- ovláda a aktívne používa širokú škálu frazeologizmov, používaných v danom jazyku,
- zvláda reálne situácie v talianskom jazyku vrátane správnej interpretácie kultúrnych nuansí.

Počúvanie s porozumením

Žiak je schopný porozumieť lingvisticky náročnejším prejavom so žurnalistickým, vedecko -populárnym a umeleckým zameraním, prípadne jednoduchším odborným prejavom z tematického okruhu svojej budúcej profesie.

- rozumie podrobným informáciám komplikovanejšieho autentického prejavu, prípadným neznámym výrazom porozumie na základe kontextu,
- rozlišuje štruktúru lingvisticky náročného autentického textu,
- bez problémov porozumie obsahu a zachytí podrobné informácie z televíznych alebo rozhlasových správ,
- porozumie náročnejšiemu textu s umeleckým zameraním /napr. úryvok z novely, románu a pod./, či už ide o monologický, dialogický alebo kombinovaný prednes,
- pochopí obsah prečítaného textu z vedecko – populárneho časopisu,
- porozumie obsahu náročnejšej prednášky zameranej na oblasť svojej budúcej profesie.

Čítanie s porozumením

Žiak rozumie dlhšiemu, jazykovo náročnejšiemu autentickému textu s rôznym zameraním (text umelecký, žurnalistický, vedecko-populárny), vo forme monológu či dialógu.

- porozumie textu ako celku, aj jeho podrobným informáciám,
- vie sa ľahko zorientovať v štruktúre prečítaného textu,
- ojedinelé neznáme slová pochopí na základe kontextu,
- nerobí mu problém porozumieť zložitejším žurnalistickým článkom, úvahám, komentárom, pričom dokáže správne pochopiť kultúrne nuansy,
- rozumie obsahu jednoduchšiemu odbornému textu s tematickým zameraním na oblasť svojej budúcej profesie,
- rozumie obsahu článkov z vedecko- populárnych časopisov,
- zvládne čítanie náročnejších literárnych útvarov (napr. román).

Ústny prejav – produkcia

Žiak je schopný sformulovať koherentý, jazykovo náročný ústny prejav. Počas prejavu využíva zložitejšie jazykové prostriedky a disponuje širokou paletou slovnej zásoby.

Dokáže reprodukovať dlhší a jazykovo náročnejší text, či ústny prejav. Vie prezentovať k nemu svoje vlastné stanovisko.

Preukazuje nasledovné zručnosti:

- zvládne prednes dlhšieho a lingvisticky náročnejšieho monológu,
- dokáže viesť diskusiu na zložitejšie témy, vrátane oblasti svojej budúcej profesie,
- vie samostatne reprodukovať obsah prednášky,
- vie reprodukovať obsah literárneho diela a vyjadriť k nemu svoj vlastný postoj,
- vie prerozprávať správy z novín, televízie alebo rozhlasu a prezentovať svoj vlastný názor,
- zvládne reprodukciu článku z vedecko – populárneho časopisu.

Písomný prejav

Žiak dokáže formulovať súvislý písomný prejav s využitím zložitejších jazykových prostriedkov. Jeho prejav je gramaticky korektný, má prehľadnú štruktúru a bohatú lexiku s častým využívaním synonym.

- vie sformulovať dlhší, obsahovo aj jazykovo náročnejší súkromný list
- zvláda zložitejšie formy úradnej korešpondencie
- vie zostaviť náročnejší slohový útvar /napr. úvaha/
- vie napísať dlhší, jazykovo aj obsahovo náročnejší príbeh

Žiak bude hodnotený podľa centrálne vypracovaných kritérií. Základom hodnotenia bude rozsah slovnej zásoby, používanie gramatických štruktúr, stupeň jazykovej pohotovosti, obsahová stránka prejavu a pod. Úlohou žiaka je zaujať stanovisko k téme a odôvodniť ho v rozhovore. Hodnotí sa vyjadrenie stanoviska, vecná argumentácia, výber faktov a informácií, gramatika.

MORFOLÓGIA A SYNTAX

Zameraním daných disciplín je dať žiakom kľúč k praktickej orientácii v zložitých javoch talianskej morfológicko-syntaktickej štruktúry tak, aby na pozadí teoreticko-praktického osvojenia si patričného učiva získali pohotovosť a zručnosť v modelovaní viet bežného komunikačného zamerania do ich žiaducej podoby. Náležitá pozornosť sa sústreďuje najmä na obťažnejšie gramatické javy s výraznou odlišnosťou medzi cudzím a materinským jazykom, osobitne však na tie javy, ktoré v paragonálnom pláne taliansko-slovenskom nemajú v slovenčine zastúpenie (člen v taliančine a formy jeho suplovania v slovenčine, konjunktív, minulý infinitív, časová súslednosť, tri typy tzv. periodo ipotetico a i.). Výsledkom teoreticko-praktickej jazykovej prípravy v oblasti uvedených jazykovedných disciplín má byť získanie komunikačnej kompetencie nielen v orálnej, ale aj písomnej rovine.

MORFOLÓGIA

1. Úvod do štúdia a problematiky morfológie. Zvláštnosti talianskej flexie. Rozdielnosti v kategorizácii slovných druhov v taliančine v porovnaní so slovenčinou (deväť slovných druhov v taliančine, desať v slovenčine; odlišné rozvrstvenie adjektív v taliančine so širokým spektrom tzv. determinatívnych adjektív do ktorého spadajú aj číslovky a časť zámien, ktoré v slovenčine predstavujú osobitnú kategóriu).

2. Člen v taliančine: určitý, neurčitý, partitívny a jeho náhrada v slovenčine. Zvláštne prípady použitia člena určitého a neurčitého v platnosti vyjadrenia približnosti a intenzifikácie javu. Alternatívne formy neurčitého člena v pluráli. Spájateľnosť členov s predložkami (preposizioni articolate).

3. Substantíva a ich gramatické kategórie: rod, číslo, pád. Rozdielnosti medzi taliančinou a slovenčinou v otázke gramatického rodu a pádu: dva rody a štyri pády v taliančine oproti trom rodom a šiestim pádom v slovenčine. Neexistencia pádových koncoviek v taliančine a jej kompenzácia voľnou spájateľnosťou predložiek s viacerými pádmami pri vytváraní predložkových väzieb na vyjadrovanie pádových vzťahov ako prirodzený dôsledok daného javu.

3.1. Plurál substantív zakončených na -co, -go, -cia, -gia; duplicitná forma plurálu niektorých podstatných mien a jej obrazné a iné štylistické využitie (avere alle calcagna, stendere le cuoia; le ossa (ossatura), le dita (nell'insieme)).

3.2. Otázka tvorenia plurálu a určovania rodového ukazovateľa pri kompozitách v závislosti od typu jednotlivých komponentov: l'arcobaleno, la madreperla, il capofamiglia, il capocuoco, il capostazione, la caposquadra, il pellerossa, il bassorilievo, l'accendisigari, il battibecco, il caciavite, l'andirivieni, il pomodoro, il senzاتetto, la sottoveste a i.

3.3. Zvláštne postavenie a použitie substantív "di genere comune": il, la pediatra, un, un'autista, il, la pianista, il, la suicida, il, la nipote, un, un'agente a i.
Podstatné mená singularia tantum a pluralia tantum.

3.4. Tvorenie ženského rodu.

Prechýľovanie ako zvláštny fenomén uplatňujúci sa pri kategórii podstatných mien životných na ich rozlíšenie podľa pohlavia a na označenie ženskej profesie a sociálneho postavenia žien. Zvláštne typy prechýľovania: genero- nuora, fuco – ape , il leopardo femmina. Moderné tendencie uplatňujúce sa pri prechýľovaní v oblasti tradičných mužských profesií a funkcií: sindaco, cosmonauto, presidente, vigile, deputato a i. 3.5. Invariabilné podstatné mená.

4. Adjektíva – výrazná odlišnosť ich kategorizácie v taliančine a slovenčine. Gramatická závislosť od nadradeného slova. Jednovýchodné a dvojevýchodné. Syntaktické funkcie adjektív: atributívna, predikatívna. Elízia a apokopa pri niektorých adjektívach v postavení pred determinovaným slovom (sant' Antonio, san Marco, san (santo) Zaccaria)

4.1. Tvorenie plurálu – nepravidelnosti, a invariabilnosť pri jednotlivých slovách typu pari, dispari, rosa, blu, najmä však pri adjektíválnych kompozitách: rosso fuoco, verde bottiglia, antinebbia, perbene, dappoco a i.

4.2. Stupňovanie vlastnostných adjektív.

4.3. Nepravidelné formy stupňovania.

4.4. Komparatív a spôsoby jeho tvorenia: di maggioranza, di minoranza, di uguglianza.

4.5. Superlatív absolútny a relatívny.

4.6. Zvláštnosti sufixu -issimo, -a: jeho široké a populárne rozšírenie v substantiválnom použití: occasionissima, canzonissima a i.

4.7. Iné spôsoby vyjadrenia absolútneho superlatívu: prefixálne, reduplikácia, perifrása (arcinoto, stragrande, superricco, pieno pieno, vecchio decrepito a i.

4.8. Kategória tzv. determinatívnych (určovacích) adjektív v taliančine, do ktorej patria aj číslovky a niektoré druhy zámien

4.9. Privlastňovacie adjektíva: ich použitie s členom a bez člena. mio, tuo, suo, nostro, vostro, loro, altrui, proprio

4.10. Deiktická funkcia ukazovacích adjektív: questo, codesto, quello, stesso, medesimo, tale.

4.11. Neurčité zámená: ogni, ciascuno, qualunque, qualsiasi, qualsivoglia, nessuno, qualche, alcuno, taluno, certuno, tale (una tale signorina), poco, alquanto, molto, troppo, altrettanto, tutto, altro, diverso, vario.

4.12. Opytovacie adjektíva a ich funkcie.

4.13. Číslovky ako početná skupina determinatívnych adjektív, ich ortografia a delenie. Rímske číslice. Použitie základných a radových adjektíválnych čísloviek v taliančine.

4.14. Ostatné kategórie daného typu adjektív: zlomky, násobné, rozčleňovacie, hromadné.

4.15. Vzťahové prídavné mená.

4.16. Proces substantivizácie prídavných mien.

5. Zámená

Osobné zámená podmetové a predmetové. Podmienky použitia prízvučných a neprízvučných foriem. Tzv. onikanie v taliančine: tretia osoba zámena ženského rodu Lei uplatnená pri oslovení aj vo vzťahu k mužom pri vykaní. Loro ako zdvorilá forma oslovenia v pluráli namiesto „voi“.

5.1. Privlastňovacie zámená – ich formálna zhoda s privlastňovacími adjektívami, avšak v odlišnej funkcii so samostatným použitím: le mie aspirazioni sono diverse *delle tue*.

5.2. Ukazovacie zámená. Knižný charakter ukazovacích zámien questi, quegli vo funkcii podmetu, vzťahujúcich sa na osobu mužského rodu v sg. a ich formálna blízkosť s plurálovou formou adjektíválnych zámien questo, quello: *questi è un brav'uomo; quegli crede di ingannarci* (questi ragazzi sono bravi; quegli uomini mi danno fastidio)

5.3. Ostatné ukazovacie zámená: questo, quello, codesto, stesso, medesimo, costui, costei, costoro, colui, colei, coloro, ciò.

5.4. Vzťažné zámená. Duplicitná syntaktická funkcia zámien: che, chi. Nezlúčiteľnosť a miesto použitia vzťažného zámena cui a che oproti univerzálnosti použitia zámena il quale, la quale, i quali, le quali.

5.5. Opytovacie zámená: chi, che, quale, quanto

5.6. Neurčité zámená: uno, qualcuno, ognuno, chiunque, chichessia, qualcosa, alcunché, niente, nulla, altri

6. Sloveso ako syntaktické centrum vety a jeho gramatické kategórie.

a) slovesný rod: činný, trpný (forma attiva, passiva)

b) spôsob: modo (indicativo, congiuntivo, condizionale, imperativo)

c) čas: tempo (contemporaneità, anteriorità, posteriorità)

d) vid (dokonavý, nedokonavý): aspetto (momentaneo, durativo)

6.1. Dôležitosť imperfekta ako jediného explicitného spôsobu vyjadrenia nedokonavosti vidu v taliančine v minulom čase.

e) osoba: persona (prima, seconda, terza)

6.2. Slovesá: predikatívne, sponové, predmetové, bezpredmetové, prechodné, neprechodné, tranzitívne, netranzitívne.

6.3. Tri slovesné konjugácie v taliančine: -are, -ere, -ire. Časovanie pomocných a modálnych slovíes.

6.4. Nepravidelné časovanie najfrekvencovanejších slovíes bežného použitia v prítomnom čase.

6.5. Budúci čas jednoduchý a zložený (priebehový): futuro semplice e anteriore.

6.6. Hypotetické funkcie budúceho času: jednoduchého na prezentáciu hypotézy v prítomnosti, zloženého na vyjadrenie pravdepodobnosti vzťahujúcej sa na minulosť (secondo me sarà malato; mio marito avrà già organizzato qualche programma per domenica).

6.7. Imperatív: funkcia, tvorenie, nepravidelnosti. Inkluzívna forma imperatívu.

6.8. Zdvorilé formy imperatívu adresované jednej a viacerým osobám.

6.9. Záporná forma imperatívu.

6.10. Kondicionál, funkcia, mechanizmus tvorenia.

6.11. Jednoduchý kondicionál v platnosti: vyjadrenia splniteľnej podmienky; ako „formula di cortesia; v ustálených spojeniach; hypotetická mienka viažuca sa na prítomnosť“.

6.12. Zložený kondicionál v platnosti: vyjadrenie nespľniteľnosti deja tak v prítomnosti, ako aj v budúcnosti a jeho nenaplnenie v minulosti; vyjadrenie hypotetickej mienky vo vzťahu k minulosti; funkcia „futuro nel passato“

6.13. Zložitý systém minulých časov v taliančine a jeho uplatnenie v jazykových prehovoroch. Passato prossimo a passato remoto (blízky a ďaleký minulý čas) ako dva časy explicitného vyjadrenia ukončenosti deja.

6.14. Imperfektum a jeho funkcie: typický naratívny spôsob interpretácie dejov v minulosti; opis prostredia, osoby, situácie v dejoch minulých; paralelnosť prebiehania dvoch minulých dejov; vyjadrenie deja v jeho trvaní a opakovaní; „contemporaneità nel passato v rámci časovej súslednosti“.

6.15. Základné funkcie trapassata prossima a remota: vyjadrenie deja, ktorý v časovom horizonte prebehol pred iným dejom minulým. Limitované použitie trapassata prossima vo vedľajších vetách časových. Autonómne použitie trapassata prossima v jednoduchých pri akcentovaní časovej vzdialenosti deja.

6.16. Konjunktív ako slovesný spôsob nekategorickej interpretácie deja, zvažovania, pochybnosti, povzbudenia, želania a jeho náhradné formy v slovenčine: mechanizmus tvorenia, podmienky jeho použitia

6.17. Konjunktív prítomná, minulý, imperfekta a trapassata. Súslednosť časov pri konjunktíve.

7. Neurčité slovesné tvary:

Gerundium prítomné, jeho funkcie a náhrada v slovenčine

Gerundium minulé, jeho funkcia a náhrada v slovenčine Infinitív prítomný a minulé. Miesto použitia infinitívu minulého

7.1. Príslovky (adverbiá) ako invariabilný slovný druh

7.2. Príslovky pôvodné, odvodené, zložené

7.3. Typy adverbií a adverbiálnych výrazov: miesta, času, spôsobu, miery, príčiny

7.4. Talianske adverbiá vyjadrujúce pochybnosť, mienku, negáciu, súhlas. Opytovacie adverbiá: come?, dove? quando? perché? quanto?

7.5. Stupňovanie adverbií odvodených od adjektív.

8. Predložky v taliančine: invariabilné slová vyjadrujúce (ako jediné po zániku pádových koncoviek) vzťahy medzi slovami. Tzv. preposizioni articolate. Spájateľnosť predložiek v taliančine aj s tromi pádmi (da, di, su) Rozdelenie predložiek: primárne, sekundárne, jednoduché, zložené, predložkové výrazy

9. Spojky invariabilné slová spájajúce slová a vety.

Delenie priraďovacích spojok v taliančine: zlučovacie, vylučovacie, odporovacie, korelatívne, tzv. vysvetľovacie, konkluzívne. Ich použitie.

Podrad'ovacie spojky a ich mnohoraké delenie v taliančine.

10. Citoslovčia, onomatopoeje, citoslovné výrazy: ich funkcia, typy, syntaktická nezávislosť na jednej strane, významová determinovanosť textom na strane druhej.

SYNTAX

Úvod do štúdia syntaxe. Cieľ a predmet štúdia. Úvodné slovo o špecifikách talianskej syntaxe a jej odbornej terminológii.

Syntax jednoduchej vety. Syntagmy. Predikatívna syntagma ako základ jednoduchej vety. Klasifikácia jednoduchej vety podľa štruktúry. Subjekt a predikát

1. Subjekt – slovné druhy vystupujúce vo funkcii subjektu. Postavenie subjektu vo vete.
2. Predikát: verbálny, nominálny. Tzv. complemento predicativo del soggetto a dell'oggetto.
3. Rozvíjajúce vetné členy: atribút, prístavok (apposizione), complemento di specificazione, complemento di denominazione, complemento di qualità
- 3.1. Nepriamy predmet (complemento oggetto diretto)
- 3.2. Nepriamy predmet (complemento oggetto indiretto): complemento di termine
- 3.3. Nepriamy predmet: complementi di: luogo, tempo
- 3.4. Nepriamy predmet: complementi di: modo, mezzo, causa, limitazione
- 3.5. Nepriamy predmet: complementi di: fine, compagnia, d'agente e di causa efficiente
- 3.6. Nepriamy predmet: complementi di: vantaggio o svantaggio, privazione o abbondanza
- 3.7. Nepriamy predmet: complementi di: paragone, argomento, colpa, pena
4. Klasifikácia jednoduchej vety podľa obsahu: frase enunciativa (affermativa o negativa), volitiva, interrogativa, esclamativa
5. Syntax zloženej vety (súvetia) – La sintassi della frase complessa (del periodo)
6. Parataxa, hypotaxa.
7. Parataktické spojenie viet do súvetia na základe vzťahu:
  - 7.1. zlučovacieho (coordinazione copulativa)
  - 7.2. odporovacieho (coordinazione avversativa)
  - 7.3. vylučovacieho (coordinazione disgiuntiva)
  - 7.4. dôsledkového (coordinazione conclusiva)
8. Asyndeton a polysyndeton
9. Hypotaktické spájanie viet do súvetia. Typy podrad'ovacích súvetí:
10. Explicitné a implicitné vyjadrenie vzťahu podriadených viet k nadriadeným.
11. Proposizioni subordinate: soggettive, oggettive, dichiarative
causali, finali
consecutive, temporali (di contemporaneità, posteriorità, anteriorità)
comparative, concessive, relative
appositive, avversative, esclusive
eccettuative, limitative
12. Podmienkové súvetie – Periodo ipotetico
13. Protasis - apodosis
14. Tri základné a dva kombinované typy podmienkových súvetí:
  - 14.1. Realtà: Se vieni, vedrai e poi ti deciderai. Se hai fatto così hai fatto bene. Se inizierai subito, riuscirai a finire in tempo...

14.2. Probabilità: Se tu frequentassi un'altra scuola, riporteresti migliori giudizi. Se fumassi di meno, non avresti sempre la tosse. Se avessi soldi, comprerei una nuova Jaguar.

14.3. Irrealità: Se avessi avuto il tuo numero, avrei potuto chiamarti ogni giorno. Se avessi saputo prima che fosse una persona così polemica, non lo avrei invitato.

14.4. Podmienkové súvetie kombinované: protasi - irrealità s absurdnou aktualizáciou dôsledkov do prítomnosti. Premisa nepredpokladá žiadne možné dôsledky do prítomnosti, jedine úvahy v silne teoretickej rovine.

Se avessi studiato di più, ora potresti godere il tempo libero. Se non avessi lavorato troppo in fretta, ora non avresti tanti danni.

14.5. Podmienkové súvetie kombinované: protasi - probabilità, apodosi - irrealità: apodosi vylučuje pravdepodobnú možnosť protasis

Se fossi davvero ricco, come lo dici tu, non avrei comprato una macchina usata.

14.6. Implicitné formy vyjadrenia podmienkového súvetia

Proposizioni incidentali.

15. Priama a nepriama reč, zmeny pri premene priamej reči na nepriamu.

16. Skracovanie súvetí v taliančine podľa modelu: di, per, prima di, dopo, invece di, senza, così da, tanto da v spojení s infinitívom vo vedľajších vetách predmetových, účelových, príčinných, časových, dôsledkových.

Úpravy cieľových požiadaviek z talianskeho jazyka úroveň B2 pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

žiaci so sluchovým postihnutím

Počúvanie s porozumením

Požiadavky, ktoré vyžadujú auditívnu skúsenosť, sa upravujú alebo vypúšťajú podľa stupňa sluchového postihnutia.

Zvuková stránka jazyka

Požiadavky súvisiace s výslovnosťou sa upravujú.

- Nepresnosti vo výslovnosti nie sú prekážkou v základnej komunikácii v talianskom jazyku.

žiaci so zrakovým postihnutím

TEMATICKÉ OKRUHY

Požiadavky, ktoré vyžadujú vizuálnu skúsenosť, sa upravujú alebo vypúšťajú podľa stupňa zrakového postihnutia.

Čítanie s porozumením

Požiadavky, ktoré vyžadujú vizuálnu skúsenosť, sa upravujú alebo vypúšťajú podľa stupňa zrakového postihnutia.

žiaci s telesným postihnutím

Cieľové požiadavky z talianskeho jazyka pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

žiaci s vývinovými poruchami učenia alebo správania

Cieľové požiadavky z talianskeho jazyka pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

žiaci s narušenou komunikačnou schopnosťou

Cieľové požiadavky z talianskeho jazyka pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

žiaci chorí a zdravotne oslabení

Cieľové požiadavky z talianskeho jazyka pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

žiaci s pervazívnymi vývinovými poruchami (s autizmom)

Cieľové požiadavky z talianskeho jazyka pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.